

# Odla i pallkrage

Att odla i pallkrage är ungefär som att odla i en väldigt stor kruka, fast mycket roligare. Du behöver ju inte sätta ihop pallkragen på det gamla vanliga, klassiskt fyrkantiga sättet utan du kan skapa vilka former du vill: bygg en båt, en stjärna, en blomma, en tårta eller vad du vill. Kika på #thinkoutsidethepallkrage på Instagram om du vill ha mer inspiration.

Den största skillnaden med att odla i pallkrage på pall och på friland är att pallkragsodlingen är törstigare och behöver vattnas oftare, men också att den behöver mer gödsel eftersom maskarna inte kan ta sig upp och hjälpa till.

## I botten på pallkragen

Eftersom vi odlar på en offentlig plats så har vi pallar under våra pallkragar, om du odlar hemma i din egen trädgård så är det allra bästa att ställa pallkragarna direkt på marken så att de får jordkontakt. Om du ställer dem på gräsmattan eller har problem med ogräs så kan du bottsna pallkragarna med dubbelvikta dagstidningar eller kartong innan du fyller med jord. Låt gärna materialet sticka ut nån decimeter utanför kragen, då hindrar du gräset från att växa in i din odling. Med tiden förmultnar tidningarna/kartongen och blir till jord, då har gräset undertill kvävts så du slipper att det växer upp i din odling.

Om du har problem med väldigt aggressivt rotagräs så kan du fodra pallkragen med dubbelvävd markduk som du häftar fast med häftpistol. Men allra bäst är om pallkragen har kontakt med marken, eftersom maskarna då har fri lejd upp och kan hjälpa dig att gödsla helt gratis med sitt bajs. Maskbajs är i princip näringsladdad jord, en fantastisk resurs som vi gärna vill ha i vår odling och lätt kan få utan att behöva lyfta ett finger.

## Hur mycket jord behövs?

Pallkragar kommer vanligen i två olika storlekar i handeln. Till den klassiska ”stora” pallkragen på 120 x 80 cm går det åt mellan 4-6 säckar jord. Om du köper väldigt billig jord så går det åt 6 säckar, om du köper lite dyrare kvalitetsjord så går det åt färre säckar. Billig jord består av höghumifierad torv som har ganska korthållbarhet och sjunker ihop mer vid vattning, medan dyrare jord brukar ha högre mullhalt och därför inte sätter sig lika mycket. Det lönar sig att köpa bra jord.

## Vilken jord behövs?

Här i Sommarodlingen har vi ju fått bra, gödslad jord av TEMAB men om du vill köpa egen jord så brukar jag rekommendera att du blandar: planteringsjord, kogödsel och barkmylla (barkmylla är ett tjusigt ord för barkkompost, ska icke förväxlas med täckbark som är något helt annat). En tredjedel av varje ungefär. Det är en bra standardblandning som fungerar fint

till de flesta växter. Tänk på att näringen i köpt jord bara räcker i 3-4 veckor, sedan är det dags att gödsla igen.

## Vad kan man odla i pallkrage?

Det mesta går att odla i pallkrage. Om du vill odla lågväxande grönsaker som växer uppåt så räcker det med en enkel pallkrage, om du vill odla stora, högväxande växter (som tex majs eller riktigt höga tomater) eller grönsaker med djupa rotsystem (som tex morot eller sötpotatis) så är dubbla eller trippla pallkragar bättre.

Du kan odla olika grödor i rader, i rutor eller bara odla samma sak också såklart. Om du vill blanda grönsaker i en och samma pallkrage så går det bra, extra bra blir det om du väljer varannan rad med uppåtväxande växter och varannan rad med nedåtväxande växter eftersom du då utnyttjar ytan maximalt ( tex en rad morot, en rad chili, en rad rödbeta, en rad koriander). Att odla både grönsaker och blommor tillsammans är bra eftersom blommorna lockar till sig insekter, fjärilar och bin som hjälper till med pollineringen av grönsakerna = ger större skörd.

## Långa och korta kulturer

Jag brukar rekommendera att man som odlare både väljer att odla korta kulturer och långa kulturer eftersom odlingen då ger skörd under längre tid och ser vackrare ut. Korta kulturer är växter som har en kort utvecklingstid, som ger skörd snabbt, t ex sallat och rädisor. Långa kulturer är växter som tar längre tid på sig att bli klara, som chili, tomat och aubergine.

## Perenner i pallkrage

Många perenna (fleråriga) kryddor passar utmärkt att odla i pallkrage, men vissa mår bäst av att få en helt egen krage eftersom de är så starkväxande att de annars helt tar över och tränger undan andra växter. Oregano och mynta är två sådana klassiska, ”aggressiva” kryddor som mår bäst i egen krage, men många andra kryddväxter är betydligt mer skötsamma och fungerar fint att samplantera med andra grönsaker: gräslök, timjan, libbsticka och luftlök tex. Jordhugubar och smultron fungerar också fint i pallkrage, och bärbuskar på stam gör att du kan odla annat undertill.

## Tänk på...

Eftersom vi odlar på en offentlig plats så tänk på att undvika giftiga växter. Du väljer själv vad du vill odla i din pallkrage men undvik klassiskt farliga giftiga växter som stormhatt och fingerborgsblomma. Visst är det så att många klassiska grönsaker och trädgårdsväxter ÄR giftiga ( tex tomatblast, rabarberblad mm) men dessa brukar inte vara något problem eftersom de inte inbjuder till konsumtion på samma lömska sätt som ett litet frö eller ett lysande bär... I Sommarodlingen odlar vi främst ätbart och vackra, men ofarliga, blommor.

Att odla i en offentlig miljö brukar dessvärre också innebära ett visst svinn, så spara de växter du är väldigt rädd om till din egen trädgård.